

Dramatická výchova směrem k divadelnímu tvaru 1

Scénář

Jana Kadaňková

322187

Učitelství pro 1.stupeň ZŠ

5.semestr

podzim 2010

Co napsaly panenky

(literární předloha)

Víte, holčičky mají všelijaké panenky. Některé panence se dají sundat vlasy, jiná mrká, některá se může koupat, jiná zase ve vodě pustí všechnu barvu. Ale každá holčička má tu svou panenku hrozně ráda.

Ela měla tři panenky, jednu hezčí než druhou. A jak si s nimi pěkně hrála! Vozila je v kočárku, vykládala jim pohádky, cvičila s nimi při rozhlase. A jednou si dokonce řekla, že je bude učit psát. Dala jim do ruky pero, na stoleček položila papír a teď, panenky, pište úlohy! A šla pryč!

A jak se podivila, když se vrátila! Všechny tři panenky už měly úlohy napsány a jen čekaly, co na to řekne Ela.

Jedna panenka napsala: „Naše Ela málo dělá,“ Co to? Ela přece dělá, jejda! Jiná holčička by ani tolik neudělala. Druhá panenka napsala: „Elo, Elo, co se dělo, něco se tu kotoulelo.“ No, to je možné, něco se tu kotoulelo, to je pravda. A co tam naškrábala ta třetí? „Elina, zelina, papá jenom, co nemá.“

Namouduši, ťaly panenky do živého. Ela opravdu ráda jedla, co jíst neměla: okurky, párky, zmrzlinu, gumové hady, pendrek. Nu, a co se tu vlastně kotoulelo? Aha, Ela přece včera večer rozsypala mamince klubíčka a ještě je neposbírala. A vůbec byla Ela pěkné kvítko. Ve škole si stěžovali, že málo dělá a že myslí na všechno jiné, jen ne na to, co se učí. Jejej, jejej, teď má svoje hříchy před sebou černé na bílém.

„Viděla jsi, co o tobě napsaly?“ zeptala se maminka, když šla kolem.

Ela se tahala rozpačitě za vlasy, žmoulala rukama sukni, rozčileně si hladila tváře a neřekla ani á ani bé. Kdo to mohl panenkám povědět? A kdo jim vůbec řekl, aby na Elu žalovaly? Ale co kdyby... co kdyby... jejda, co kdyby panenky začaly na Elu žalovat ještě víc? Třeba všechno. Kryndy bryndy, teď si bude muset dávat pozor.

Ela teď začala chodit málem po špičkách. Řekla si, že by měla začít dělat dobrotu. Dokonce druhý den i pořádně jedla, a když po mamince něco chtěla, řekla vždycky „prosím“. A když něco dostala, řekla zase „děkuji“ a vždycky se podívala na svoje tři panenky, jestli to slyšely. Vždyť ona je už hodná.

Nu, druhý den už to nebylo takové pěkné, třetí den ještě míň a potom už na to skoro zapomněla, ale panenky už o ní nenapsaly.

Bodejť panenky psaly! Vždyť by to ani nedovedly. Tenkrát jim to přece na papír napsala maminka. A potom – Ela už je beztoho trochu hodnější. Někdy, když se zase rozdovádí, maminka se jí jen zeptá: „Nechtěla bys na chvíli cvičit s panenkami psaní? Třeba by ti něco napsaly.“

A Ela se zamyslí a začne dělat dobrotu.

Co napsaly panenky

(hry)

Uvedení do děje a ztotožnění

Přečteme si s dětmi pohádku, pak popořadě říkají, jestli už se jim taky někdy stalo, že se na ně maminka rozzlobila, a proč, a jestli si myslí, že to bylo správné. Pak se krátce s dětmi zamyslíme, co by se stalo, kdyby se Ela i nadále neučila a jedla samé nezdravé věci.“

Zaostřeno na pohyb

Všechny děti představují panenky (prkenný pohyb – jako na klíček), pustíme jim hudbu a panenky začnou chodit po třídě všemi směry, jejich úkolem je co nejlépe zaplňovat prostor (být rovnoměrně rozmístěné po třídě), ale zároveň stále chodit. Necháme je chvíli a pak řekneme štronzo a podíváme se, zda nemají nějaké mezery v prostoru. Zopakujeme ještě asi třikrát, ale ze stíženým zadáním

A, panenky se loudají

B, panenky se plíží

C, panenky spěchají na autobus

Improvizace

Zadání pro jednotlivce: reakce Ely na kritiku od panenek. (necháme přehrát 3 děti)

A, urazí se, naštvete se

B, uzná chybu, slíbí, že se napraví

C, Vymlouvá se

Zadání pro dvojici: Mamince volala učitelka a tak si zavolala Elu a promlouvá jí do duše

Necháme přehrát 2dvojice A, maminka je mírná, melancholická

B, maminka je rázná, cholerická

Gesta

Všichni

Panenky nemluví – stejně tak, jako němí lidé, ti se dorozumívají posunkly, ale i my používáme (naprosto samozřejmě posunkly – gesta).

Stojíme v kroužku, popořadě každý předvede nějaké gesto (např. pojd' sem (naznačíme ukazovákem), jsi borec (vztyčený palec), chce se mi na záchod (překřížené nohy).....

Po té co gesto předvede, zopakují je po něm ostatní a tak se to opakuje, dokud nevyčerpáme všechna známá gesta.

Co napsaly panenky

(výběr textu, osoby, scéna, kostýmy, rekvizity a osvětlení)

Výběr textu

Jednoduchá, poučná a líbezná pohádka, která jistě malé herečky nadchne, zároveň se představitelky panenek zdokonalí v práci se svým tělem (budou se pohybovat“na klíček“).

Jen se mi nelíbila postava maminky (zdála se mi podrazácká) a tak jsem panenky oživila a nechala je úlohy napsat bez maminčiny pomoci.

V případě, že budeme mít více herců než rolí můžeme přidat další panenky.

Osoby

Ela-*temperamentní*

Panenky 1, 2 a 3

Maminka-*rázná*

Scéna a jeviště

Jeviště stačí úplně jednoduché

Scéna bude“židličková“ – vpravo stojí jedna židle, vlevo stůl a tři židle pro panenky a uprostřed tři židle s přehozeným prostěradlem(nebo paravan), oddělující Elin pokoj.

Kostýmy

Ela-*bílé triko, sukně, rozpustilé culíky, vysoké pruhované ponožky, pantofle*

Panenky-*Vypadají podobně – copánky s mašlemi, jednoduché šaty, cvičky, červené tváře. Budou se lišit jen barvou mašlí a šatů.*

Maminka-*dlouhá sukně, rolák, zástěra a brýle, vlasy dozadu (cop, culík, nebo drdol)*

Rekvizity

- Stůl
- 4 židle(v případě malého jeviště vystačíme se třemi – pro panenky)
- 3 židle + prostěradlo/paravan
- Pár hraček do Elina pokoje
- Košík s klubičky
- Tři sešity + tři psací pera
- Píšťalka (má ji panenka2)

Osvětlení

Bodový reflektor, střídavé osvětlování pravé a levé části jeviště. Ale pokud nemáme potřebné osvětlení k dispozici, stačí i obyčejné celoplošné.

Co napsaly panenky

(scénář)

1.Scéna

(Bodový reflektor na maminku, ta sedí na židli a telefonuje)

M: Dobrý den paní učitelko.....cože?.....tři pětky?!?!.....že byla za školou.....to snad ani není možné.....já ji roztr(nedořekne roztrhnu, aby nevypadala před učitelkou hrubě a zamlouvá to)...rozmluvím! Chci říct, že si s ní promluvíme a že jí to rozmluvím!..... jistě....chápu.....spolehněte se.

(Před maminkou, mimo světelný kruh se plíží Ela)

M: Elo!!! *(okamžitě se rozsvítí celá pravá strana jeviště a Ela ztuhne)*. Volala mi paní učitelka....

E: *(Hvízdne)* No nazdar....

M: Říkala, že při vyučování nedáváš pozor, že máš tři pětky, že jsi drzá a co je nejhorší *(maminka mluví tak rychle, že se musí nadechnout)*

E: *(v maminčině pauze na nádech do toho vpadne)* Ale já za to vůbec ne...

M: *(přerušuje Elu)* byla jsi včera ZA ŠKOLOU!!!

E: *(sklopí hlava a čučí do země)*

M: *(zoufale)* Elino, vždyť já ani nevím, co z tebou mám dělat! *(z neosvětlené části jeviště se připlíží panenky, poslouchají a nespokojeně kroutí hlavami – Ela ani maminka je nevidí)*

Do školy se neučíš, doma mi nepomáháš, k obědu chceš jen nakládané okurky s kečupem a k večeři zmrzlinu a hořčici a včera jsi mi vysypala klubíčka, a ještě jsi je neposbírala!!!

Marš do pokoje a trochu se nad sebou zamysli!!!

(panenky se mračí, kroutí hlavami, ale když maminka posílá Elu do pokoje, rychle se vrátí, aby nic nepoznala)

2.Scéna

(Levá část jeviště – Elin pokoj, je tam hrozný nepořádek – na zemi jsou rozházené hračky, mezi nimi leží i Panenky, jedna z židlí je převrácená, mimo jiné se tam válí i tři hrnky, tři sešity a tři psací pera)

E: *(Vejde naštvaně do pokoje, kopne do nějaké hračky – ne do Panenek!!! Pak si sedne na židli)*

Tess! Já že se mám nad sebou zamyslet!? Tůdle!*(vyplázne jazyk směrem k publiku)* Já jsem náhodou hodná! Ale co, když nemůžu ven, tak si alespoň pohraji s panenkami....

(“zvedne“ panenku1 a zatočí se s ní, pak ji posadí na zem, pak zvedne panenku2, potřese si s její rukou a posadí ji k P1, nakonec zvedne P3 a zamává její rukou k publiku a posadí ji k ostatním)

E: Tak co panenky, na co si budeme hrát dneska? *(a sama si odpovídá změněným vysokým hlasem za panenky)* Na školu!!! Jó! Na školu!

E: *(svým hlasem)* No dobrá, tak si sedněte do lavice. *(zvedne převrácenou židli a posadí panenky na židli)*

E: *(změněný hlas – přísná učitelka)* Dobrý den děti!

E: *(změněný hlas – panenky)* Dobrý den paní učitelko!

E: *(učitelka, vyhrabe z nepořádku sešity a pera, otevře sešity, nacpe panenkám pera do ruk a naaranžuje je, jakoby psaly)* Tak děti, hezky pište, já zatím půjdu zkontrolovat, jestli paní kuchařka vaří k obědu gumové medvídky, jak jsem jí přikázala *(olízne se a jde pryč z pokoje)*

3.Scéna

(Stále levá část jeviště, ale bez Ely, do příchodu Ely můžeme podbarvit hudbou)

P1: (Zvedne se ze židle, odloží pero, a jde k pomyslným dveřím, přiloží k nim ucho – ujistí se, že je Ela pryč, pak jde dopředu pokoje a naznačuje P2 a P3, že mají jít k ní)

P1, P2, P3: (stoupnou si do kroužku, skloní hlavy, jako při fotbalové poradě, něco si šuškájí, pak natáhne P1 ruku, na její ruku položí svou P2, pak P3 – prostě jako při fotbale ☺ a pak se zase napřímí, s rukama nad hlavou – jako při fotbale)

P2: (pískne na píšťalku a ukáže na stůl se sešity)

P1: (se chytne za hlavu a dá si ukazovák na ústa)

P3: (dá P2 výchovný pohlavek)

(pak si zase sednou, chvíli píšou a pak se ozvou kroky a do pokoje vpadne Ela, panenky se vrátí do původní pózy a znehybní)

E: (učitelka) Tak jsem zpátky děti, odevzdejte mi úlohy. (vezme sešit první panence)

E: (vypadne z role učitelky) Na-še Ela má-lo....dělá?! (k panence) Jejej, kdopak ti to pověděl?

(vezme další sešit) Elo, Elo, co se děl-o, ně-co se tu ko-to....kotoulelo. Jejej to se kotoulela ta klubíčka, co jsem včera rozsypala mamince! (vyběhne z pokoje, panenky se usmívají a kývají hlavami, Ela se vzápětí vrací z košíkem s posbíranými klubíčky)

E: Tak klubíčka bychom měli, tak ukaž, co jsi napsala ty... (vezme třetí sešit) Eli-na, ze-lina...tcs! papá je-nom, co ne-má.....No tak dobře panenky, začnu jíst polívky, i dušenou mrkvičku.....no dobře i brambory a chleba.....tak jo, budu teda jíst úplně všechno, jenom už na mě nežalujte.

E: A uklidím pokojíček, ať má maminka radost (poskládá hračky a sešity) a napíšu domácí úkol... (vezme sešit, posadí jednu panenku na zem a píše)

M: (ze zákulisí) Elo! Elo! Kde zase vězíš?

E: V pokoji

M: (Vějde do pokoje, překvapeně se rozhlíží) No ne, ty jsi tady uklidila! (všimne si košíku) a taky jsi posbírala klubíčka! (jde k Ele, podívá se jí přes rameno) A dokonce se i učíš!!! Když jsi se tak polepšila, tak to za odměnu půjdeme do cukrárny na zmrzlinový pohár.

(obě odchází)

E: Ale až po obědě – jinak by to nebylo zdravé

M: (Nevěřičně kroutí hlavou)

(obě zajdou a panenky si plácnou, tma)

konec